

LUD

Organ Spółki Wydawniczej | KURYTYBA, DNIA 1 STYCZNIA 1926 | Wychodzi dwa razy na tydzień.

ROK VII. | Wydawca w imieniu Spółki Wydawniczej: Ks. Stanisław Piasecki | Redaktor odpowiedzialny: Stanisław Bęben | Nr. 1.

Adres dla listów: — Curitiba, Caixa Postal 155 — Adres Redakcji: Curitiba, Avenida Dr. Jayme Reis 115. — Paraná, Brasil

Warunki prenumeraty „LUDU“:

W Brazylii rocznie	z dotu 11\$000 z góry	10\$000
Półrocznie	—	5\$000
Kwartalnie	—	3\$000
Miesięcznie	—	1\$000
W Argentynie	—	6 pezów
W Ameryce Północnej i Kanadzie	—	250 dol
W Europie	—	18\$000
Numer pojedynczy	—	\$200

Wszystkim Czytelnikom, Agentom i Przyjaciółom „Ludu”, składa Redakcja najserdeczniejsze życzenia szczęśliwego i pomyślnego NOWEGO ROKU.

Od Redakcji na Nowy Rok.

W siódmy rok swojego wydawnictwa wchodzi z Nowym Rokiem „Lud”. Sześć pełnych lat służby publicznej — służby dla wychodźstwa polskiego w Brazylii — „Lud” nie porzeka tylko na podawaniu nowin i ciekawych wypadków, ale nadto służy „Oświacie” ludu polskiego, do niej nawołuje i nad nią pracuje, gdyż tylko oświata zgoutuje nam i dzieciom naszym lepszą przyszłość w Brazylii. I inaczej nie może postępować prawdziwie polskie pismo na obczyźnie. Gdy obecnie w Polsce odrodzonej i potężniejszej, oświata przez szkoły i wojsko plynie jasnymi strugami w naród, to i my w tem dążeniu do Ojczyzny naszej upodobnić się powinniśmy. I od tej pracy oświatowej w duchu katolicko-narodowym nie odstąpi „Lud” i w przyszłym roku, choć się z tego powodu wielu rodakom nie podoba, bo nawołuje ich do ofiar i przypomina im potrzeby Polski. A jeszcze strasznie wiele jest do roboty na polu oświatowym po kolonjach polskich w Brazylii. Szeregi nieczytelnych kolonistów idą w dziesiątki tysięcy;

najpotworniejsze bajki znajdują wiary po naszych kolonjach; z braku rozważnych gazet i poważnych wiadomości kwitnie w najlepsze ohydne plotkarstwo znajdujące zawsze głupich i chętnych słuchaczy, a na to wszystko przychodzi wzrastające z roku na rok pijaństwo, które gubi już dzisiaj całe kolonie. Czytelniczo „Lud” o „dobrym” polskim języku, mogłoby wiele z tych wad usunąć i naród poprowadzić. Do tej współpracy zaprasza „Lud” wszystkich swoich Czytelników. Starym i niewzruszonym swoim Zwolennikom, dziękuję. Redakcja serdecznie za współpracę i życzliwość i prosi o dalsze względy na przyszłość i o zjednywanie nam nowych Czytelników. Dla ich to dobra i w przyszłym roku będziemy wydawali „Lud” jeszcze dwa razy tygodniowo i nadal, choć przychodzi to nam z bardzo wielkimi ofiarami i wysiłkami. Z hasłami „Oświaty”, uświadomienia narodowego i poczucia godności narodowej — „Lud” istnieje, bez nich — istnieć przestanie.

Niemcy zwątpiły już w Rosję.

(Dokończenie)
NIEMCY I POD WZGLĘDEM GOSPODARCYM NIE MOGĄ SIĘ OPRZEĆ NA ROSJI.
 Gazety niemieckie w dziale wiadomości z Rosji stwierdzają jednoznacznie, że wszelkie przedsięwzięcia przemysłowe czy handlowe rozpoczęte w Rosji przez państwa zachodnie, skończyły się niepowodzeniem.
 Chytra i to wyłącznie tylko dla swojej propagandy, uznyma bolszewizm niektóre firmy i pozwolił im zarobić w Rosji; wszystkie inne przypisali bolszewicy o upadek, tak, że w przyszłości z takich stosunków gospodarczych w Rosji nie wyniknie żadna korzyść dla Niemiec. I dziwi się wypadki, że niektóre banki niemieckie udzielają kredytów, choć małych, Rosji; tak samo wątpliwe należy, czy lokomotywy obształowane przez Rosję w Niemczech, zostaną zapłacone, bo bolszewicy wzięły wszystko lecz nie zapłać.

Zreszta Niemcy jawnie i otwarcie nie mogą popierać Rosji ze względu na Stany Zjednoczone Ameryki Północnej, które względem bolszewików są nieprzejednane i Niemcy z tego przysilania się do Rosji mogą utracić nadzieję jakiegokolwiek pożyczek amerykańskich dla swego przemysłu, o co obecnie zabiegają w Ameryce.
 Z tego beznadziejnego położenia Niemiec względem Rosji wynikał ugodowość i ustępliwość Niemiec na konferencji w Locarno.
UKŁADY Z FRANCIĄ DAJĄ NIEMCOM O WIELE WIĘKSZE KORZYŚCI.
 Układ gospodarczo-handlowy, o który obecnie Niemcy

układają się z Francją, daje Niemcom następujące korzyści: Połączenie i współpraca wielkiego przemysłu niemieckiego z francuskim na przeciąg lat 30-stu, a więc: Łączność przy wyrobie i sprzedaży chloranów (nawozów sztucznych kali), połączenie ciężkiego przemysłu niemieckiego (węgiła) z francuskim (rudy żelazne) i połączenie przemysłu chemicznego, wspólne przedsięwzięcie dla obrony swych granic, uwolnienie z pod okupacji francuskiej niemieckich obszarów it. d. Tak w ogólnym zarysie przedstawiają się układy gospodarcze Niemiec z Francją, jeszcze dotychczas nie ukończone.

Niemcy pokonane przez Francję w ostatniej wojnie, wbrały jednak Francję do układów niż Anglię, a to z następujących powodów: Anglia z powodu olbrzymiego bezrobocia (1.410.000 robotników) nie może udzielić Niemcom żadnej pożyczki. Anglia całą uwagę swoją zwraca obecnie na zburzoną przez bolszewizm Azję i swoje kolonie tamże, Anglia wobec tego nie może prowadzić wojny z Francją która jest znacznie lepiej uzbrojona, Anglia nie mogłaby też obronić Niemiec wobec Francji, dlatego dla Niemiec jest lepiej układać się z Francją niż Anglią. (Francja otoczyła Niemcy pierścieniem swych sprzymierzeńców: Polska, Czechowacja, Rumunia i Jugosławia — przyp. Red. „Ludu.”) Wszystko to skłoniło Niemcy do pokory i do podpisania układów w Locarno. Nadto Amerykanie oświadczyli Niemcom wprost: „Jeżeli Francja z Niemcami zawrze długoletni układ gospodarczo-handlowy, to wielkie banki amerykańskie, patrząc z zafianiem w dobrą przyszłość obu narodów, udzielią tak Niemcom jak i Francji wielkich kredytów i to na najlepszych warunkach.”

Jeżeli układ gospodarczo-handlowy Niemiec z Francją dojdzie do skutku, to przyczyni się to znacznie do uspokojenia Europy i nareszcie rozpocznie się pokojowa, ustalona praca handlowa i przemysłowa. Z tego i Polska odniesie pewne korzyści.

AGENCI „Ludu” i „Przyjaciela Rodziny”, u których prosimy zapłacić jak najpręcej prenumeratę!
 Paraná.
 Jan Szczepański — Kurytyba.
 Józef Domęcki — Kurytyba.
 Krzysztofowski — Kurytyba.
 Książdz Franciszek Chybiński — Orleans.
 Książdz Paweł Warkocz — Sta Candida.
 Paweł Nadolny — Bacocheby.
 Książdz Józef Goral — Abranches.
 Stefan Witosławski — Abranches.
 Książdz Władysław Kula — Campo Largo.
 Wacław Rynkowski — Campo Largo.

- Jan Haluch — São José dos Pinhães
- Franciszek Grabski — Affonso Penna
- Książdz B. Bayer — Thomas Coelho
- Bonifacy Witkowski — Araukarja
- Piotr Rudy — Araukarja
- Książdz Franciszek Komander — Catanduva
- Jan Stefański — Catanduva
- Włodzimierz Kuhn — Guajuv. ra.
- Jan Mosoń — Serinha
- Książdz Franciszek Zdzisłob — São Matheus
- Jan Toporowicz — São Matheus
- Marcin Skalski — São Matheus
- Stanisław Boćkowiak — Antonio Olyntho
- Książdz Jan Zigmunt — Agua Branca
- Książdz S. Kandora — Rio Claro
- H. Kamieński — V. Guerauy
- Adam Panek — Vera Guarany, Subside
- Mikołaj Zubacz — Marechal Mallet
- Książdz Antoni Wajs — Cruz Machado
- Antoni Andrassy — Porto União
- Kazimierz Przepiórski — Amola Faca
- Franciszek Mierzwa — Col Quelroz
- Józef Bubiak — Balsa Nowa
- Piotr Grabowski — Palmeira
- Feliks Graczyk — Santa Barbara
- Józef Lewandowski — Palmyra
- Józef L. Teledziński — Papagalos Novos
- Stanisław Bilik — Ponta Gróssa
- Teodor Ciebiewicz — Iraty
- Ludwik Hawrylak — Iraty
- Jakób Michałak — Gonçalves Junhor, (Iraty)
- Franciszek Piasecki — Itapará
- Książdz Paweł Domin — Roxo Reis
- Stanisław Ostrowski — Antonio Rebouças
- Książdz L. Bronny — Prudentopolis
- Książdz T. Kania — Ivaby
- Józef Kropiecki — Hervalsinho
- Szymon Szymoński — Theresina
- Franciszek Pęczkowski — Apocarana
- Mikołaj Musiałowski — Castro
- Teodor Konar — Paulo Frontin
- Teofil Mileczewski — Pirahy
- W. Trojanowski — Poço Frio
- Santa Catharina
- Książdz Jan Kominek — Itayopolis
- Jan Tryska — Itayopolis
- Książdz H. Miesopust — Rio Vermelho
- Wal. Inglat — Avenquinha
- Józef Treła — Tres Barras
- Józef Branny — Col. Vieira Canoinhas
- Mieczysław Brójniak — N. va Galicia
- Leopold Jakubowski — Massaranduba
- Władysław Kore — Pinheiro
- Rio Grande do Sul
- Bernard Puchalski — Porto Alegre, Rua São Pedro 136 c.
- Feliks Javarski — Porto Alegre, Avenida Franca 8.
- Stanisław Voigt — Porto Alegre, Rua São Pedro 71.
- Stanisław Wroński — Rio Grande
- Julian Ostrowski — Marianna Pimentel
- Karol Muszyński — São Feliciano
- Józef Pittas — Iuby cały okręg
- Sawicki i Specjalski — Iuby L. 6.
- Książdz Jan Wróbel — Guarany
- Piotr Hammerski — Bom Jardim
- Książdz Stanisław Wolski — São Luiz Gonzaga de Misiones
- Franciszek Ziebowicz — Porto Lucena
- Franciszek Stawiński — Erechim
- Franciszek Kujawiński — Capoeiré
- Franciszek Marchewicz — 13 de Maio
- Marcin Płucinski — Boa Vista de Erechim
- Antoni Gauza — Floresta
- Stani-jaw Wyżykowski — Baliza
- Władysław Obruslak — Barro
- Stanisław Nagalski — Marcelino Ramos
- Twarzystwo Polskie — São Paulo
- Franciszek Szymański — São Paulo
- Mikołaj Jagas — Azara
- Teofil Szykowski — Apostoles
- Nadto mają kwitującą podróżne
- Edward Ostrowski — z Guarany
- Stanisław Malysz — z Floresty

CZYTELNIKU!
 Nie zwlekaj z opłatą za twój gazetek.
 Sebie tem nie pomożesz, a gazecie swej szkodzić.
 Przedsiębiorcy i kupcy ogłaszające się w „Ludzie”

Nowa niezmiernie ciekawa i sensacyjna powieść amerykańską pod tytułem

Wydziedziczona
 zaczniemy drukować w „Ludzie” z dniem 15 go stycznia 1926 roku w formie wielkiej książki do odczytania. Ktokolwiek chce powieść tę posiadać w całości, niech zamawia zaraz „Lud”, gdyż powieść jest obliczona na dwa grubsze tomy. Zawiera ona daleko więcej Polki o wysoce zaletach oraz dzieje pewnego Niemca awanturnika przejętego przewrotnymi zasadami i dokonującego wielu zbrodni na tle stosunków amerykańskich.

Wiadomości. Z POLSKI.

ZAJADŁOŚĆ PETRUSZOWCÓW
 L w 6 w. — Duży zgrzyt w uroczystościach wywołało wystąpienie tutejszego ruskiego pisma „Dilo” które w sposób ordynarny napadło na komitet obchodu Nieznanego Żołnierza, przepisując mu, iż bezprawnie, w drodze oszukańczej, zamieścił na odezwie podpis biskupów ruskich.
 „Dilo” domaga się, aby biskupi ruscy okazali więcej cywilnej odwagi i zaprotestowali przeciw temu.
 Ze strony miarodajnej dowiadują się, że cały ten atak, jest bezpostawny i że podpisy biskupów ruskich wraz z podpisem metropolity Szeptyckiego, znalazły się na odezwie z ich wiedzą i zgodą.
ARCYBISKUP CIEPLAK JE-DZIE DO AMERYKI.
 Arcybiskup Cieplak wyjechał z Rzymu przez Francję do Ameryki, aby zapoznać się z życiem katolików emigrantów polskich w Stanach Zjednoczonych. Podróż ta prywatna ma charakter odwiedzania rodaków i potrwa trzy miesiące. Z okazji wyjazdu arcybiskupa poseł Zaleski wydał obiad, w którym wzięli udział: ambasador Skrzyński, członkowie ambasady, przedstawiciele poselstwa polskiego, oraz delegacja polska na międzynarodowy zjazd kobiet katolickich. W rozmowie z korespondentem P. A. T., arcybiskup Cieplak wyraził się z wielką radością o tem, że będzie mógł poznać polskich emigrantów w Ameryce, oraz się zapoznać z ich potrzebami, troskami i sposobem życia.
PIENIACTWO W POLSCE.
 Goszasty ożłowiek procesuje się w Polsce.

Ze spisu przytoczonego w Sejmie przez ministra sprawiedliwości, dowiadujemy się, iż w roku zesłany sądy polskie rozstrzygnęły 4.165.000 spraw we wszystkich instancjach. Wypada z tego, że co

C-el QUEIROZ

„Amolafaca”
 Za gotówkę i na raty.

SĄ DO NABYCIA ZIEMIE DZIEDZENIA I HERWALE PO CENACH:

Za 10 alkerów ziemi	730\$000
» 20 »	1.440\$000
» 30 »	2.130\$000
» 40 »	2.800\$000
» 50 »	3.450\$000

zaś od 80 do 100 alk. za każdy alk. po 68\$000

Począwszy od dnia 1-go maja 1926. cena ziemi wzrosnie o 10\$000 na alkerze, zaś biorącym ziemię na wypłaty doliczanym będzie 5 proc. do pozostałej nie wpłaconej kwoty.
 Przyjeżdżajcie łub piszcie pod adresem:
LADISLAW RADECKI — GUARAPUAVA VIMOND — PARANA.

szósty człowiek w Polsce. wiesz proces. Sędziów mieliśmy w tym czasie 2284, czyli na jednego wypadło 1780 (w niektórych okęgach 3000) spraw w ciągu roku.

PIŚMO DYMISYJNE PREMIERA GRABSKIEGO.

«Nowy spadek złotego, pomimo zrównoważonego już od trzech miesięcy bilansu handlowego, oraz nieustanny wzrost bezrobocia stanowi objaw życia zbiorowego, wymagający bezwzględnie współdziałania wszystkich czynników życia politycznego kraju, dbających o losy państwa polskiego, w celu zaprzestania walk politycznych i parlamentarnych i stworzenia dla rządu podstaw niezbędnych w takich okolicznościach dziejowych autorytetu.

Ponieważ moja osoba na stanowiskach urzędowych stoi ku temu przeszkodą, jak się okazało, czuję się zmuszonym prosić Pana Prezydenta o zwolnienie mnie z piastowania urzędów natychmiast, bez pozostawienia mi nawet tymczasowo na moich stanowiskach, a to w celu, aby aż do chwili utworzenia się rządu opartego na dużej większości parlamentarnej, co może wymagać dłuższego czasu, moja osoba nie była czynnikiem utrudniającym współdziałanie między Sejmem, jako całością, i rządem, co dziś jest już niezmierną koniecznością państwa».

Prezydent Rzeczypospolitej podzielił powyższe motywy i postanowił do przedstawionej mu prośby o dymisję, przychylić się.

CO BYŁO POWODEM ARRESTOWANIA KS. PRAŁATA KWIKNY?

Kowno. — Dzienniki kowieńskie donoszą, że aresztowany przez władze litewskie, za rzekomą akcję antypaństwową ks. Kwikna jest Litwinem i prałatem papieżkim przy Watykanie. Ks. Kwikna otrzymał polecenie zbadania położenia kościelnego Polaków w diecezji żmudzkiej i w tym celu zwrócił się po materiał między innymi do sejmowej frakcji polskiej.

Polska frakcja sejmowa komunikuje, iż informacji ks. Kwiknie udzieliła bezpośrednio uciekając się do p. Janczewskiego, którego władze litewskie rzekomo za to aresztowały. Aresztowanie Janczewskiego na drugi dzień po jego wyborze na prezydenta rady miejskiej w Kownie, należy uważać przeto za bezprawne i stojące w związku z jego wyborem.

P. Janczewski złożył po wypuszczeniu z więzienia mandat, oddając go do dyspozycji rady miejskiej. Książę Kwikna znajduje się nadal w więzieniu.

UCIECZKA OFIAR LITEWSKIEGO BEZPRAWIA.

Kowno. — Aresztowany książę prałat papieski Kwikna podczas przewożenia go z Kowna do obozu koncentracyjnego w Wornjach, zbiegł. Miejsce jego przebywania nie jest znane.

LITWINI WYWŁASZCZAJĄ POLAKÓW Z ZIEMI.

Warszawa. — «Dzień Kowieński» donosi: W powiecie poniewierskim na Litwie kowieńskiej przystąpił rząd litewski do przymusowej parcelacji 30 polskich majątków.

NIE WOLNO SIĘ CAŁOWAĆ!

Wobec tego, że uczenie w szkołach przy poźegnaniu całują się — co sprzyja szerzeniu się chorób zakaźnych — komisja sanitarna miasta Warszawy zwróciła się do ministerjum oświaty z prośbą o wydanie zakazu żegnania się uciekaniem przez całowanie jak również o wydanie zakazu całowania w rękę nauczycielek przez uczennice.

Już czas!

Zgłaszać się po nauczycieli. Zwracamy na to uwagę towarzyszom i kolonom, które nie mają jeszcze zapewnionego nauczyciela na rok 1926.

W naszym Kółku Nauczycieli Chrześcijańskich mamy kilku nauczycieli poszukujących miejsca.

Prosimy za czasami nadsyłać próby o nauczyciela i podawać warunki płacy i utrzymania.

Zgłaszać się należy pod adresem: Curityba — Av. Jayme Reis 115, Caixa postal 155.

Sekretarjat Kółka Nauczycieli Chrześcijańskich.

POLAK — PREZYDENTEM KOWNA STOLICY LITWY.

Niezwykle zdziwienie w Kownie wywołał fakt wyboru na prezydenta miasta Kowna Polaka Janczewskiego. W czasie wyborów tajnych, na Litwinia Skarbinskasa padło 20 głosów na Janczewskiego 35. W stolicy Litwy — polak prezydentem!

NOWI BISKUPI W POLSCE.

W związku z nowym rozgraniczeniem diecezji w Polsce, Papież mianował arcybiskupa tytularnego Ochrydy, ks. Jana Ciepłaka arcybiskupem wileńskim; ks. biskupa Romualda Jalbrzykowskiego, biskupa sufragana sejmowskiego, biskupem diecezji łomżyńskiej; ks. biskupa sufragana plockiego, Adolfa Szelągka, biskupem w Łuoku; wreszcie ks. D-ra Teodora Kubinę, proboszcza w Katowicach, biskupem diecezji częstochowskiej.

Nowym biskupem, a zarazem pierwszym pasterzem świeżo utworzonej diecezji częstochowskiej jest zasłużony działacz narodowy na Górnym Śląsku, ks. prałat Kubina proboszcz z Katowic.

WENDYŚCI POLSOY!

Chcecie podarować waszym odbiorcom na Nowy Rok piękną parafiankę, to dajcie im niezmiernie uciechę książkę, «Sowiadźrzała Polskiego», czyli żywot Kaspera Pokraki największego figlanta jaki żył na bożym świecie. Tylko 30 egzemplarzy a 30\$ za tytuł, a przeto przyczynicie się do dobra «Oswiaty».

Z Brazylii.

Kurytyba.

NASTĘPNY NUMER «LUDU» z powodu przypadającego na piątek Nowego Roku, wyjdzie w przyszłym tygodniu tylko jeden raz. — Zniższym numerem rozsyłamy wszystkim prenumeratom kalendarz śoienny.

NA NASZYCH KURSACH NAUCZYCIELSKICH wre praca peJagogiczna w najlepsze.

Współdział w kursach bardzo dobry, pożyteczny i koleżeńskie stosunki serdeczne, pełne dobrej chęci i zgodliwości. Prelegenci pracują z zapałem i wykładami zapelniają uczestnikom czas od godziny 8 ej do południa do godziny 6-iej wieczorem z przerwą dwugodzinną na obiad. Obecnie po świętach, prowadzi p. prof. Lech próbną lekcję wzorową na dzieciach z polskich szkół ludowych z Kurytyby. Jednym słowem, korzyść z kursów dla naszych szkół polskich będzie z tego nadzwyczajna. Egzamina z języka portugalskiego odbędą się od 15 do 17-go stycznia. Inspektor szkolny p. Lysimao da Costa upoważnił z tego powodu nauczycieli naszych do otwarcia szkół z dniem 19-go stycznia.

ZEBRANIE NAUCZYCIELI chrześcijańskich szkół polskich w Brazylii odbędzie się dnia 6-go stycznia w lokau «Oświaty» na Avenida Jayme Reis 115 w Kurytybie o godzinie 3 po południu. Pod wieczór odbędzie się tamże towarzyskie zebranie.

JUBILEUSZ 50-LECIA swe-go założenia, obchodziła kolonia polska Santa Candida pod Kurytybą dnia 26-go grudnia bieżącego roku. Z powodu braku miejsca opiszemy tę uroczystość w numerze następnym.

NOWE PODATKI. Izba deputowanych i senat uchwalili cały szereg nowych podatków lub przynajmniej ich podwyższenie. I tak: podatek osobisty — dochodowy będzie już zobowiązywał przy 6 kontach dochodu a nie dopiero przy 10 kontach jak roku zeszłego. Fazenderzy paulistańscy oburzyli się, że ten nowy podatek dochodowy ma obciążać i rolnictwo i zabiegali u władz o zwolnienie ich z tych opłat. Rząd się sprzeciwił i słusznie, gdyż nikt nie ma tak wielkich zysków jak właśnie fazenderzy z kawy, z hodowli bydła i t. d. Opodatkowano wyżej i piwo i wiele innych artykułów. Uchwalono w izbie deputowanych i podwyższenie stempli na kwiatkach. Do 100 milów będzie się opłacało 600 reisów, powyżej 100 milów już sello na 1 milrejsa. Senator Lauro Mueller żądał 600 reisów do jednego kontata, a dopiero powyżej tysiąca milrejsów ma się opłacać kwity stemplem 1 milrejsowym. Komisja senatu jeszcze o tem nie zdecydowała.

POD POCIĄG w Kurytybie rzucił się niejaki Leopold Koch i został przez lokomotywę poszarpany na kawałki.

STRASZLIWE NIESZCZĘŚCIE kolejowe zdarzyło się w niedzielę na linii kolejowej Kurytyba — Paranagua. Nad ranem, od pociągu ciężarowego idącego w górę, przy stacji Ipyranga oderwały się 4 ostatnie wagony i razu powoli a potem wprost z przerażającą szybkością zaczęły zjeżdżać z wielkiej pochyłości. Pięciu ludzi pozostało na tych wagonach i starali się je zahamować, lecz niestety wszystkie wysiłki były nadaremne. I biedacy oczekiwali strasznej śmierci. Rzeczywiście na kilometrze 65 — 66 tuż przed tunelem wyskoczyły wagony z szyn i ze straszną siłą uderzyły w ścianę tunelu. Dwóch hamowniczych zgniotło i zmiądzzyło na śmierć, konduktor pociągu śmiertelnie ranny, dwaj inni hamownicy choć ranni posiadali jeszcze tyle siły, że dowiekli się do najbliższej stacji i donieśli dyrekcji kolejowej o tem nieszczęściu. Zawiele jakoś tych nieszczęść na kolejach brazylijskich.

Rio de Janeiro.

WYPRAWA DWÓCH OFICERÓW POLSKICH DO BRAZYLJI. Gazety krajowe pod dniem 20-go listopada donoszą:

Dwaj oficerowie polscy wybierają się w nieznaną ostepę Brazylii. W końcu bieżącego miesiąca udają się w podróż dłuższą do Brazylii dwaj oficerowie wojsk polskich: kapitan Fularski i porucznik Lipiński (może Lepecki Przyp. Red.) Obaj oficerowie mają na względzie zwiedzenie dokładne tych okolic Brazylii, w których nie była jeszcze noga Europejczyka. Podróż przewidziana jest na okres jednego roku. Oficerowie polscy, oprócz badań naukowych, mają przedewszystkiem na celu wynalezienie okolic Brazylii najbardziej dogodnych dla kolonizacji polskiej (Przyp. Red.: P. kapitan Fularski był instruktorem polskich towarzyszów sportowych w Brazylii i profesorem szkoły średniej w Malecju przez dwa lata. Ciekawi tylko jesteśmy tych okolic dogodnych dla kolonizacji polskiej, gdzie je też ci nasi nowi podróżnicy odkrywają. Nowej wyprawie życzymy najlepszego powodzenia).

ZAKON OJCÓW JEZUITÓW w Brazylii podzielił się obecnie na trzy prowincje: południową, środkową i północno-brazylijską.

Z GENERAŁA — DZIADEM. Niedawno znaleziono tu ua ulicy Estacio de Sa omdłatego starca ubralego w łachmany żebrackie. Zaniesiono go na policję. Tu przy rewizji znaleziono przy żebraku

15 kontów w papierach, weksli na 200 kontów, książeczkę bankową na 10 kontów i wspaniałe złoty ciężki łańcuszek do zegarka. Lekarzowi oświadczył przywrócony do przytomności żebrak, że jest wysłużonym oficerem. Dla sprawdzenia tego zawieziono starca — żebraka do ministerjum wojny i tu poznano w łachmaniarzu staro generała dobrze znanego dr. Emygdio Cavalanti, zasłużonego żołnierza, uczestnika we wojnie paragwajskiej, zdolnego inżyniera i byłego dyrektora urzędzeń wojskowych w São Paulo. Starowina, liczący 83 lata wieku, dziecińnią zupełnie i wyobraża sobie, że musi być żebrakiem, choć ma okazały majątek. Ministerjum wojny postanowiło umieścić manjaka w jakimś sanatorium.

São Paulo.

EMIGRANTÓW w Santos wyładowało od 1-go stycznia do 26-go grudnia 1925 roku aż 65,170, a w ostatnich dniach przeszłego roku miało jeszcze przybyć 3,400 emigrantów.

Santa Catharina.

RIO 19-go grudnia. Wicegubernator Katariny Pereira e Oliveira poznał już, że o jego gubernatorstwie w tym stanie nie może być mowy. Dotychczas jeszcze nie widział się z prezydentem Bernardesem. Prezydentem Katariny zostanie albo sędzia federalny Henrique Lessa albo Wiktor Konder. Zdaje się, że większe szanse ma Lessa, ponieważ pochodzi z Minas Geraes i jest mile widziany w pałacu prezydenta Catiete w Rio de Janeiro.

Matto Grosso.

POLACY znajdują się nawet w tym odległym stanie. Rozproszeni, w pogoni za chlebem i interesem, docierają rodacy nasi do ostatnich siedzib ludzkich. Na misjach wśród indjan Bororo, pracuje w tym stanie kilku polskich Salezjanów zarówno księży jak i braci. Obecnie na stacji kolejowej Tres Lagoas otwarto hotel dla podróżnych rodak nasz p. Kazimierz Osuchowski. Kogoby losy zaniosły w te odległe strony, temu polecamy gościnny dom tego naszego Rodaka.

STAREGO ZRZĘDY, I ŻYCZENIA NOWORÓDZYM DLA RÓŻNYCH STANÓW.

Uczynom: Wierz mi Doktorze! Ze stodkie i lekkie jest jarzmo! Prosta czkom: Tę prostota, nie jest aromata, głupota. Więc się oświecajcie, prawdy poznajcie!

Mężom: Mężowie! Mieście rozum stały! Aby z was dzieci dobry przy mieli.

Zonom: Pamiętajcie! że małżeństwo... postuszajcie, w po zehństwie daj

Młodzieńcom: Toć w Paranie ziemi dla wasz obstanie, Młodzieńcze, nie trać czasu, jak z awczasu.

Pannom: Choćbyś buzię miała jak żona, Bądź zawsze w pokorze, boć dary Boże,

Pychą uniesiony, Anioł stracony Został na wieki zgryzoty! A Boża chwała, pamiętaj ma! Bóg dobra i piękna istota.

Rolnikom: Cen wysokich na to co da gleh, Tym co w ziemi nie robią, naj ezego chleba!

Wam zaś gazeciarze, abyście byli igrze, Pisali prawdę szczerze i daj polską literę. Albo mówiąc recte, o dobrą kreć Tego Wam życzy, abyście zdali: gorczyz

Mieli wesoly dzionek, Stary Zręć Bonek.

ZŁOTE MYŚLI.

Kalendarza «Przyjaciela i dziny» na rok 1926.

Nie szukaj gwałtem słońca bez plu Ani się gorsz z cnot wyszczek nych, I nie plwaj w twarz wykojęncę Co zbiegli z ciasnych życia ram, Utarum szlakiem zakreślonyh. Nie wszyscy plynąć chcą za wodę Nie wszystkim losy wskazał bróć Kto w wirze pierś poranił młoc Nie dziw, że chwilejny miawa chle Nie wszystkim wabi do się, neć Cichy w ślimaczych zwojach był. Ten tylko kark w przepaście skreć,

Ze swiata. Anglja.

ZAMACH BUDDYZMU NA EUROPE. Od kilku lat pracuje pilnie w Anglii świetnie zorganiz

Nagle!

ożęstokroć, gdy człowiek ze zapałem zabiera się do pracy, zaczyna się ból zębów. I kończy się zaraz zapał i radość. Z tego względu człowiek roztrójny nosi zawsze przy sobie pudełeczko

CAFIASPIRYNY

która po dwóch dozach, usuwa natychmiast ból zębów, albo głowy, albo uszu. Taksamo Cafiaspiryna jest skuteczną przeciw nowralgji, migrenie, przepracowaniu umysłowemu spowodowanemu długim ślęceniem po nocaoh, przeciw boleśoiom pochodzącym z nadużycia trunzków. Nie szkodzi ani na serce ani na nerki.

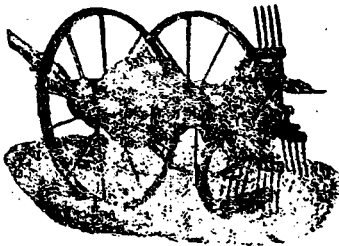
Przy zakupnie tego znakomitego lekarstwa prosimy dobrze uważać na następujący krzyż firmy Bayer.

Licencjado pelo Directoria Geral de Saude Publica do Brasil em 20 de Novembro de 1925.

Najlepsza kartoflarka, jedyny zwycięzca

we wszystkich współzawodnictwach kartoflarek,

jest

Kartoflarka

patent

Melichar - Hájek

Największa działalność! Idealna maszyna! Konstrukcja nader prosta!

TYLKO: **CASA MELICHAR**

Especialista em machinas agricolas.

CURITYBA, Praça Sen. Correia N.7

wana misja buddystyczna. Rozporządza ona dużymi funduszami, które składają wierni z wszystkich stron świata a zwłaszcza bogacie indyjsy. Kilka świątyn buddystycznych w Londynie świadczy o skutecznej pracy. Niedawno zawitał do Londynu szereg wyszkolonych misjonarzy Buddy, aby rozszerzyć apostołowanie swej wiary na inne kraje europejskie.

Misjonarze przybyli wprost z Indji, są członkami tamtejszych zakonów. Przez kilka lat przygotowawali się do swej misji apostołowskiej i władają biegle językami europejskimi, a zwłaszcza angielskim, francuskim i niemieckim.

Misjonarze mają zamiar osiedlić się w kilku krajach europejskich i rozpocząć w najbliższej przyszłości nawracanie. W świątyniach objawieniach indyjskich powiedziano bowiem iż nie zapanuje miłość i zgoda na ziemi, póki światem nie zawładnie Budda i jego nauka. (Przyp. Red. Sądzimy, że polscy bezwyznaniowcy i różni wrogowie kościoła i buddystów wprowadzą do Polski, by nie była zacofana.)

Rosja.

ZA WIELE SIERÓT W ROSJI SOWIECKIEJ.

Moskwa. — Rosja siewicka ma ważną bardzo trudność mianowicie wiele sierót powstałych tak po wojnie, jak i z wolnych małżeństw. Zdaje się, że rząd sowieński wynalazł obecnie sposób na załatwienie tego problemu, gdyż zdecydował umieścić te sieroty w rodzinach chłopskich na wsiach dając za to chłopom wynagrodzenie w postaci kawałka ziemi lub też 5-10 rubli miesięcznie na utrzymanie każdego dziecka. Rząd da również dzieciom odzienie i obuwie i 10 rubli jako wyprawę.

Oficjalne cyfry rządowe mówią że w Rosji znajduje się 300.000 bezdomnych sierót. Wielkie miasta Rosji jak Moskwa, Leningrad, Kijów, Charków i inne przepełnione są obdartami, głodnymi, choremi dziećmi, które śpią na ulicach i stanowią ciężar publiczny.

St. Zjednoczone

TRZYDZIEŚCI PIĘCIU OCHOTNIKÓW NA KATA.

Ossining, New York. — Trzydziestu pięciu ochotników na stanowisko kata w więzieniu stanowiącym Sing Sing złożyło swoje oświadczenie na ręce kierownika więzienia, Lawesa, odkąd oznajmiono, że John Hulbert, dotychczas pełniący tę funkcję ustępuje z dniem 30-go czerwca przyszłego roku. Niektórzy z ochotników podają jako dowódzenie to, że zabijali Niemców podczas wojny światowej.

„LUD“

Pocóż czytać „Świt“ brud
To piśmko pełne nud,
Które błyszczą w świetle złud;
Zapisać sobie lepiej „Lud“.

Mały to zaledwie trud,
Lecz obaczysz wielki cud,
Bo nasycisz wiedzy głód.
I pokochasz własny ród.

Chcesz więc poznać polski lud,
Zamów dzisiaj jeszcze „Lud“!

KORESPONDENCJE.

Wrażenie ze szkół polskich w Paranie.

Trafiliem przypadkiem na uroczystość zakończenia roku szkolnego na Mandydale pod Kurytybą. Pogoda nie sprzyjała, drogi rozmiękły od długotrwałych deszczów, wiele zatem dzieci i wielu z rodziców na uroczystości nie przybyło. Jasne, wysokie sale klasowe mogłyby dwa razy tyle gości pomieścić. Z tem wszystkim podziwiałem, ile dokonały z dziećmi nauczycielki — siostry, pomimo ciężkich warunków naukowych. W klasie młodszej, czyli po ukończonym pierwszym roku nauki, duży odsetek — procent dzieci biegle już czyta. Oczywiście, są także uczniowie i uczennice słabsze, jak wszędzie; niektóre dzieci odczuwają większą trudność w czytaniu. Zazwyczaj winne są temu one same, albo ich rodzice, gdyż za często dziećmi swych do szkoły nie puszczają. Z matematyką — rachunkami — sprawa poszła lepiej jeszcze: dzieci orientowały się dobrze i rozwiązywały zadania łatwo. Śpiewały bardzo dobrze i deklamowały wierszyki, następnie pisały. W dyktandzie podziwiałem u ogromnej większości piękne, wyraźne pismo, i prawidłową pisownię. Biorąc pod uwagę, że dzieci rozpoczęły rok od abecadła, i że wiele dni szkolnych opuściły, trzeba przyznać, że siostry uczące dokonały bardzo dużo.

Starsza klasa wzbudziła we mnie podziw postępnymi dokonaniem i tak krótkim czasie. Uczniowie przebyli prawie całą arytmetykę, tak że bez trudności rozwiązywali zadania za pomocą reguły trzech i obliczali procenty. Odbywali działania, objaśniając głośno również biegle po portugalsku jak po polsku. Czytali całkiem poprawnie w obu językach. Geografię znają bardzo biegle — oczywiście tylko w najkonieczniejszym zarysie. Znana jest im i Polska i Brazylja. Jedno po drugim wskazywało na mapie i wyliczało miasta, muncypja, wyspy, góry, szybko i bez omyłki. Dowiodły też znajomości dziejów zarówno dawnej, jak nowej swej ojczyzny. Śpiew ich był staranniejszy jeszcze i poprawniejszy niż u młodszych. Uderzały przytem niektóre inne okoliczności: dodatnie; dzieci nauczone mówić głośno i przestrzegać porządku bardzo skrupulatnie. Z przyjemnością można było patrzeć, jak każde dziecko, wychodząc do tablicy, brało kredę z pudełeczka, a wracając, kładło ją w to samo miejsce, jak w lewej ręce trzymało ściereczkę, gotowe szybko zetrzeć pismo z tablicy; a przytem ani jedno nie zapominało uklonić się przed i po występie. Był i rysunek stosa cały na stole i czyściutkich, jak gdyby wcale nie dotykanych, a jednak starannie, do końca zapisanych zeszytów z kaligrafją. Brakło tylko robotek ręcznych; to już nie nauczycielek wina — rodzice uczenie oszczędzają grosz nadzwyczajnie; uważają, że nie można pozwolić sobie więcej, niż na carowanie worków. Gdy chodzi o robotki ręczne to

warto było obejrzeć, co wystawiły w ubiegłym tygodniu siostry Rodziny Marii w swej szkole w Kurytybie. Osobny pokój przeznaczony był na wystawę. Pokój ten od góry do dołu wystany był pięknymi wytworami młodocianych rączek. Ze ścian zwisały serwety i z pięknie haftowanymi kwiatami, drzwi osłonięte wzorzystą portjerą, ze stropu spuszczały się delikatne bomby (bole) bibułkowe i gustowne, przejrzyste osłony na lampy. Stoły zaś, nieprzerwanym szeregiem ustawione u ścian i pośrodku, nie mogły pomieścić mnóstwa serwetek i poduszek, o ciekawych i zabawnych nieraz wyszytych na nich obrazkach: tu mała przekupczka zamiast sprzedawać owoce, sama raczy się nimi, tam gęsi chłopcu z ręką wydzierają chleb z masłem albo szereg małych kucharek walcuje ciasto na placki. Nie zliczyć też pantofelków ozdoby, torebek na szetki i gazety, malowideł na szkle i atlasie i ramek o nakładanych ozdobach złocistych. Nie brak było i przedmiotów pierwszej potrzeby: sukienek, żabociłków i czapeczek włóczkowych. Wielkim smakiem i nawet wytwornością uderzały niektóre poduszki, poduszki, które gospodynie tutaj sze tak lubią rozkładać w salach, gdzie przyjmują gości.

Okazów mogło tam być najmniej trzysta. Wszystko to prace z jednego roku, ostatniego roku szkolnego. Wystawa robiła wrażenie tajemnej komnaty jakiejś królowej z bajki.

Siostrzom — nauczycielkom, prowadzącym jedną i drugą szkołę trzeba przyznać i umiejętności i staranność w nauczaniu. Ale bo są to osoby, które dokładnie liczą się z sumieniem i spełniają obowiązki dla wyższej idei. Szkoda tylko, że rodzice nie doceniają często tych zalet, i że ze swej strony nie dokładają również upilnych starań, żeby dzieciom własnym dać jak najwięcej wykształcenia. X. R. W.

Telegramy z Polski.

Warszawa, 20-go grudnia. — Minister skarbu Zdzichowski, wyłomaczył w główniejszych zarysach przedstawicielom gazet położenie finansowe i gospodarze kraju. Odnośnie do sprzedaży monopolu tytoniowego, oświadczył minister, że rząd w tej sprawie rozpoczął już układy ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki Północnej.

Nowy Jork, 20-go grudnia. — Pana Kemmerera zamianował rząd amerykański doradcą finansowym dla Polski i dzisiaj wyjechał on do Warszawy.

Katowice, (polski Górny Śląsk) 21-go grudnia. — Drukarnia gazety niemieckiej „Kattowitzer Zeitung“ została przez bomby dynamitowe zupełnie zburzona. Dotychczas niewiadomo, kto był sprawcą tego zamachu i z jakich powodów to się zdarzyło.

Warszawa, 22-go grudnia. — Ponieważ polski monopol tytoniowy zaopatrzuje się dotychczas w tytoń do cygar tylko na rynkach europejskich, przeto poseł brazylijski Alcibiades Peçanha odwiedził dyrektora różnych fabryk cygar w Polsce i radził, aby polska tytoniowa gałąź przemysłu nawiązała bezpośrednie stosunki z plantacjami tytoniu w Brazylji. W czasie odwiedzin dostarczyły dyrekcje polskich fabryk tytoniowych panu Posłowi okazów liści jasnego tytoniu, który przedewszystkiem zakupuje się dla fabryk polskich. Okazy te ma przesłać poseł Alcibiades do Brazylji razem ze wskazówkami, jak na krzemionkowych górach w odpowiednich warunkach ten tytoń uprawiać należy.

Lwów, 23-go września. — Akademię żydowski Stanisław Steiger, którego procesowano o zamach na życie prezydenta Polski Stanisława Wojciechowskiego już od dłuższego czasu, został dzisiaj uwolniony i wyjechał do Węrszawy. (Zdaje się, że sąd przyszedł do przekonania, że właściwym winowajcą jest student ukraiński Olszański, który pod opieką policji praktyki swobodnie r...

bie chodzi po Berlinie i stamtąd napisał do Lwowa zwyciężył list z przyznaniem się do tej zbrodni. Przyp. Red.)

Warszawa, 26-go grudnia. — Ministerjum skarbu ogłasza w rządowym dzienniku następujące rozporządzenie:

Przewóz (tranzyt) wszelkich towarów z Niemiec do Rosji przez Polskę jest dopuszczalny tylko za zezwoleniem ministerstwa handlu, taksamo wszelki przewóz z Rosji przez Polskę do Niemiec. Towary pochodzące z innych krajów nie podlegają temu rozporządzeniu.

Belgrad (Serbja) 26-go grudnia. — Ogłoszenie rządowe zapowiada, że konferencja Małej Koalicji (Czechosłowacji, Rumunii i Jugosławji) odbędzie się w Raguzie (Dubrowniku w Dalmacji) i zajmie się następującymi sprawami: stosunkami austro-węgierskimi, sprawą rodu królewskiego Habsburgów we Węgrzech, stosunkiem koalicji do Rosji i Polski i sprawą rozbrojenia.

Telegramy ze świata.

Paryż, 21-go grudnia. — Korespondent francuskiego dziennika „le Journal“ donosi z Berlina, że do dziś dnia jeszcze nie powstał w Niemczech nowy rząd. W kołach politycznych opowiadają, że politykowi Markswi ze stronnictwa centrum ma być powierzono utworzenie nowego rządu, choć wiadomość ta niema cechy urzędowej. Przesilenie rządowe trwa w Niemczech od 1-go grudnia.

Londyn, 19-go grudnia. — Gazeta angielska „Sunday Times“ donosi z Rzymu z pewnego źródła, że samowładca (dyktator) Włoch Mussolini, za zgodą króla włoskiego Wiktora Emanuela, przemieni w przyszłym roku Włochy w cesarstwo (imperio).

Moskwa, 23-go grudnia. — Stacje radiotelegraficzne w Rosji wygłoszą we wigilję Bożego Narodzenia i w Nowy Rok szereg odczytów przeciw religii chrześcijańskiej.

Moskwa, 24-go grudnia. — Więcej niż sto zgłodniałych dzieci, pozbawionych domu rodzicielskiego, urządziło tu we wigilję napad na kilka sklepów i sklepów, aby zdobyć trochę żywności co zwróciło uwagę na ten nieszczęśliwy istoty. Policja zdołała rozprzeszyć małych napastników.

**Na Święta i Rok Nowy,
Chcesz być wesół i zdrowy,
Zamów już dziś z ATLANTYKI
piwa,
Bo to jedyna rozkosz prawdziwa**

Nie zaniedbuj twojej ziemi!

Aby twoja praca na roli nie była daremną to najpierw przekonaj się, czy rola twoja jest dobrze znawożona i jakim nawozem.

Jak nie jest znawożona to udaj się najpierw do firmy:

LUIZ ROSE

RUA JOSE BONIFACIO NS — CURITYBA — PARANA

gdzie znajdziesz wielki wybór wszelkich nawozów najrozmaitszego gatunku na różne ziemi, a więc:

- Salitre do Chile — saletra chilijska 15,5 proc.
- Chloreto de Potassa — chloran potasu 80 proc.
- Sulfato de Potassa — siarozan potasu 90 proc.
- Superphosfato — superfosfat 44 proc.
- Kostna mąka czysto chemiczna.
- Kostna mąka zmieszana z mąką z krwi i z obornikiem (Proteina).

Obstalunki dostarcza się do domu w każdej ilości od 1 kila do 1,000 kil, transport darmo bo rząd go oplaca.

Rzym, 23-go grudnia. — Odczytano tu dzisiaj encyklikę (pismo okrężne), papieża w której Ojciec święty zapowiada nową uroczystość kościelną, mianowicie święto Zbawiciela Jezusa Chrystusa jako króla świata. Święto to będzie obchodzone uroczystie w całym świecie chrześcijańskim w ostatnią niedzielę października każdego roku.

W piśmie (encyklice) tem zaznacza Ojciec święty, że panowanie Chrystusa, dotychczas duchowne tylko, powinno przeniknąć wszystkie stosunki obywatelskie tak pojedynczo jak i zbiorowe i ogarnąć tak naczelników rządu jak i jednostki, gdyż tylko panowanie Chrystusa i jego zasada zapewni pomyślność i szczęście ludzkości. Papież wyraża nadzieję, że najbliższa uroczystość Chrystusa-Króla uleczy rany społeczeństw chrześcijańskich, że wszystkie parlamenty uczczą Zbawiciela Jezusa Chrystusa jako króla pokoju, jakoteż wszelkie międzynarodowe konferencje.

KURSPINIĘDZY.

Dolar	79080
Lira włoska	2892
Frank francuski	270
Angielski funt szterling	341133
Pezo argentyński	2922
Frank szwajcarski	1870
Złoty polski rowny frankowi szwajcarskiemu.	

PODZIĘKOWANIE.

Zarząd Towarzystwa Szkoły Ludowej im. Józefa Piłsudskiego w Kurytybie uważa sobie za miły obowiązek złożyć niniejszem podziękowanie i uznanie p. profesorowi Janowi Puchowi za jego gorliwe starania w nauczaniu działy w naszej szkole.

Przez: Ignacy Walkowski
Sekretarz: Ignacy Sobanski
Kurytyba, 30-go listopada 1925 roku.

Ciekawe rzeczy z Polski

Gromnica świadkiem zbrodni.

Do Jana K. we wsi Radczu w powiecie radzawskim przyszedł wieczorem zię jego Michał P. Gospedarz oznajmił mu, że w izbie nie będzie go mógł przemocować; chociaż noc zimna, musi przespadać się w stodole, bo gospodyni będzie od świta biella chałupę. Zięć poszedł spać do stodoly, ale teść, zamiast spocząć także, zapalił około północy gromnicę, wziął siekiere i wszedłszy ostrożnie do stodoly, zadał śpiącemu parę ciosów siekiere w głowę, a potem uklął mu na piersiach, aby prędzej wygnął duszę z ciała. Dokonawszy ohydnego czynu, powrócił do chałupy, ale zabierając gromnicę, nie zauważył że się z niej zsunęło pasemko lnu, którem była owinięta. Pasemku jednak był jeszcze i po jakimś czasie, ocknawszy się z omdlenia, przywołał się ze stodoly pod chałupę. Zabójca, usłyszawszy jęk, wyrwał przez drzwi, a widząc u progu śliska broczącego we krwi, zdjął strachem, pobiegł po brata stryjecznego wołając, że ktoś

Mielną zabił. Strylęczy brat przybiegł, obwieszając ramię głową szmatą i mówi do gospodarza: — Zaprzęgi! Traha go co przedziej wiesz do szpitala! — Gospodarz nie chciał dać koni, ale tamten przemocą zaprzęgł je do wozu, szabrał ramię i pojechał. Po drodze wstąpił do księdza, aby udzielił raniemu Sakramentów św., potem ruszył w dalszą drogę. Nie dowiódł jednak rannego do miasta, bo niebiorak w drodze umarł. Zawiadomiona o tem policja rozpoznała u Jana K. poszukiwaną i znalazła w stodole owo pasemko lnu z gromnicy. Len był taki sam, jak pozostały na gromnicy, tkwiącej za obrazem: włókna były tej samej długości, grubości i mocy. Postawiono zarząz straż przy nieboszczyku, przyjechał sędzia śledczy i znalazł zakrwawioną siostrę, a na niej kilka przyschniętych włosów. Badany gospodarz tłumaczył się, że niedawno chwiałował sieklarą zabitego wieprzaka. Sędzia kazał obciąć nieboszczykowi pasemko włosów i zabrał je do porównania z włosami przyschniętymi; na sieklarze gospodarza z żoną zabrał do urzędu goinnego, a potem do powiatu. Tu K. przyznał się do winy i opowiedział, jak wszystko było. Miał do zięcia złobę bo córka na niego się skartyla. Godpodyni nie o zamierzonej zabójstwie nie wiedziała; myślała, że maż naprawała z powodu zamierzonego bielenia obłupy wysił zięcia na noc do stodoly. Sąd skazał zabójcę na cztery lata ciężkiego więzienia.

Niezwykły wypadek — albo — samobójstwo psa.

W Bydgoszczy zdarzył się przed kilku tygodniami niezwykły wypadek. Oto z jednego z domów wyskoczył nagle z 3-go piętra pies-wilk na ulicę i spadł na przechodnia, który stracił równowagę i upadł. Pies zabił się na miejscu, a niezamierzony odwieziony do szpitala, zmarł tam wkrótce. Wskutek polamania kości pacierzowej.

Jak pies zemścił się na oprawcy (hyelu)?

Miasteczko Będzin między stacjami Kolaszki i Rokiciny, było widownią krwawego wypadku. Właściciel kuźnicy w tej miejscowości ma olbrzymiego psa rasowego, który jest postrachem całego miasta. Oprawca miejski, widząc o wczesnej godzinie, to jest w porze, w której ma prawo łapać psy bez kagańców, leżącego na ulicy psa, podszedł do niego i zarzucił mu linkę. Pies spokojnie przysiadł się tej manipulacji. W chwili jednak, kiedy oprawca pociągnął go, rzucił się na niego i momentalnie prze gryzł mu gardło. Następnie spokojnie potoczył się na dawnym miejscu, przegryzając przedtem rzemieniem zębami. Zwłoki oprawy przewieziono do kostnicy.

„Lubezyk“ wzgardzonej kochanki.

Emil Świdarski, ślusarz, zajęty w browarze przy ulicy Kleparowskiej we Lwowie zgłosił się w Ekspozyturze śledczej z następującym doniesieniem: Anna Prok, u której mieszka Świdarski jako sublokator, podawała mu w herbarcie i mieszała a „potrawami płyn pochodzący z wygotowanej skarpetki jego, czterech szpilek krawieckich, paznokci i włosów jego, paznokci i włosów jej i t.p. Prokówna przytrzymała wyparła się winy. Jednak córka jej Aniela zeznała, że matka zwierzyla się przed nią, iż otrzymała od jakiegoś rabina receptę na „lubezyk“, który należy gotować o godzinie 12-tej w nocy przez 5 minut, a później dać to wypić kochankowi w celu utrwalaenia jego wierności.

Nagrody NA WYSTAWĘ ZBÓŻ W GAYE-ROWIE — ARAUKARJA.

Uzupełniają listę nagród publikowanych w „Ludzie“, zawiadomiamy szanownych wystawców o dalszych nagrodach, które na ten cel zostały przyznane:

- Fabryka Ignassu, firmy Carlos Schmidla — Kurytyba: 1 skrzyniowa maszyna do kruszenia kukurydzy marka „Ignassu“, 1 żelazko do prasowania „Ignassu“, 1 żelazko do prasowania „Guayra“.
- Fabryka Marumby, firmy Mueller & Irmão — Kurytyba: 1 sieczarnia, system „Bental“.
- Z. Werneck — Rio de Janeiro: 1 maszyna do niszczenia arówek za pomocą trujących gazów.
- Browar Atlantika S. A. Kurytyba: Oprócz 400 woreczków słodowej kawy z łączeniem, które będą rozdane dla wystawców: 10 malych skrzynek z podarunkami, 10 skrzynek zawierających po dwa tuziny „Iwa“.
- Namy do dnia dzisiejszego następujące nagrody: 6 młaków ręcznych „Eureka“ na rubenie maki i kukurydzy, 9 skrzyńowych maszyn do kruszenia kukurydzy, 2 małe maszyny do kruszenia kukurydzy, 5 uniwersalnych plugów na dwóch kółkach, 4 plugi wywołki na dwóch kółkach, 4 kłosa wyplacze Planet Jr. N. 8, 1 kłosa siewnik do kukurydzy „Moline“, 2 walnie d. zboża, 1 sortownik do kartofli, 1 startarz na bataty lub mandjokę, 1 prasa do robienia wina, 1 waga dziesiętna, 1 sieczarnia „Bental“, 1 maszyna do niszczenia arówek za pomocą gazów, 3 ręczne wyplacze „Planet Jr.“, 1 ręczny siewniczek „Planet Jr.“, 2 żelazka do prasowania, 6 plakówek 6 lps, 2 butelki do obcinania drzew, 10 skrzynek z podarunkami, 10 szklanych zawieszanych dwa tuziny „Iwa“.

Oprócz tego otrzymujemy dalszych nagród: z Ministerjum Rolnictwa w Rio de Janeiro, z municypjów, z których kolonisci uczestnicząc będą we wystawie, jak i z domów handlowych. Oczekujemy zwłaszcza od domów handlowych że będą popierały naszą pierwszą wystawę zboż, pokazując tem, że oceniali nasze dążenia do podniesienia rolnictwa, jako i, że nie lekceważą klienteli ze sfer rolniczych.

Zapłacili za „Świat Parański“, za Jaselaa Parańskie i Pamiętki z Częstochowy panowie: Severino Zdnowicz 6\$500, Wny ks. Komander 6\$, Ladislaw Kwiatkowski 6\$500, Falarz 3\$, Fr. Plasecki 18\$.

Rozmaitosci.

ZWARJOWANE BABY CZYLI DZIEWIĘC ZON KRÓLEWICZA MAROKANSKIEGO.

W Paryżu zjawił się przed kilku tygodniami syn jednego z szkieł marokańskich. Przyjazd jego do Francji miał cel polityczny, lecz młodemu księciu tak bardzo przychł do smaku Paryż, iż z dnia na dzień odwlekał swój wyjazd do Ojczyzny. Oczarowały go przedewszystkiem kobiety. Pewnego wieczoru, gdy poszedł zwiedzić Moulin Rouge na Montmartrze wpadł w taką bezgraniczną ekstazę, iż 9 po kolei paryżaneczkom ofiarował swe serce, tytuł zón i miejsce w barenie. Każda z dam przyjęła entuzjastycznie propozycję. Po dokonaniu tego wyboru królewicz postanowił powrócić do kraju, polecił każdej z osobna żonie zjawić się na dworcu kolejowym o oznaczonym godzinie. Stawili się wszystkie co do jednej. Adjuant królewicz zakupił dziewięć bileów pierwszej klasy i sam osobiście zajął się załadowaniem zón swego władcy. Lecz teraz nastąpiła katastrofa... — Jakto tyle zón? — krzychała jedna z kandydatek na królową... — I ja mam być ową uziewią w barenie? — wołała inna. Podniósł się gwałt nie do opisania. Policja musiała interwenjować. Niedoszłe horysy, zgodziły się na jedno: iż do Maroka nie pojąą. Królewicz musiał jednak zapłacić im odszkodowanie za zrujnowane nadzieje i stracony czas...

W NOWYM JORKU NIE WOLNO SIĘ GAPIĆ.

Bawigoy w Amery zaledwie od 8 tygodni emigrant niemiecki Hermau Gerger postaradał życie dlatego tylko, że nie umiał się spieszyc i gapił się na wystawę sklepową, kiedy o godzinie 6-tej nocwójscy robotnicy wychodzili z fabryki. Biedak dostał się między tłum wychodzący i gwałtownie pechający się do tramwaju. Momentalnie przewrócono go i pchnięto pod kola tramwaju, która odcięła mu obie nogi. Okupił życiem swą europejską gaplowatość i niedostojowanie się do szalonego tempa Nowego Jorku.

TEN WIERZYŁ W SWĄ GODNOŚĆ CZŁOWIEKA.

Detroit, Michigan. — Peter Stefano, lat 7, tyle się nasłuchiwał o ewolucji i pochodzeniu człowieka od małpy, podczas ostatniego procesu profesora Scoppea, że gdy siostra jego, lat zaledwie 5, nazwała go małpą, tak się rozgniewał, że pochwycił nabyty rewolwer ojca i strzelił do niej.

Gdy w kilka minut potem przybyła na miejsce policja i aresztowała małego zabijaka, oświadczył on śmiało, że nie mógł znieść takiej obelgi, gdyż uważa się za człowieka, a nie za małpę.

TYGRYS CYRKOWY SIEJE POPLÓCH.

Peru, Indiana. — Złapano tu wielkiego tygrysa bengalskiego „Theba“, należącego do Cyru Hagenbeck-Wallacea i osadzono z powrotem w klatce. Dozorca cyrkowy nie zamknął w pewnym momencie drzwi wejściowych do klatki, z czego natychmiast skorzystał obrzydliwy tygrys, ważący 600 funtów, długości 11 stop i jednym sussem znalazł się na grzbiecie słońca. Chłopak cyrkowy, widząc to, zemdlł. Za obwid tygrysa znalazł się w pomieszczeniu wielbłądów, skoczył na szyję „Bernice“ i powalił ją na ziemię. W następnym momencie tygrys zagrybił swe pazury w szyję wielbłądźny, odkaślił kawał mięsa i rozpoczął śniadanie. W tem trener jawił się i zawołał: „Marsz do klatki“. Przez sekundę tygrys popatrzył na niego, zobaczył lufę skierowanego karabini, a następnie spokojnie powędrował do klatki.

Szakier 5 alkrowy

w Arankarji (Palmjta) tania do sprzedania. Znajdują się na tym obszarze mieszkanie, rosy, las z pinjami; z jednej strony szakier ogrodzony wodą, lasu więcej niż kwarta, dookoła w Arankarji tylko pół godziny. Sprzedaje się z powodu podeszłych lat właściciela. Adres bliższy poda redakcja „Ludu“.

Uwaga Luceniaki!

Podają do wiadomości Rodakom z Itayopolis i Luceny, że na 3 kilometry na drodze Itayopolis — Mafta, otwarłem **Polską wendę**, gdzie każdy rodak za stronną cenę otrzyma pożywienie; pocleg: obok wendy portera dla koni i szopa dla zaprzęgów. Polecam się zastawym względem przejeżdżających Rodaków. Jan Liemerski.

Dr. MIROSŁAW SZELIGOWSKI

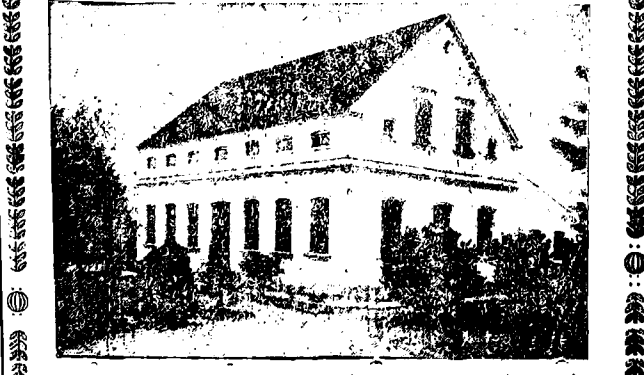
Były asystent klinik europejskich. Lekarz i operator. Kurytyba - Rua S. Francisco N 25 Leczy podług najnowszych sposobów. — Wykonuje wszelkie operacje chirurgiczne. Choroby zamiejscowych przyjmują na leczenie i pobyt w klinice. Dokonuje badań i leczy promieniami Roetgena. Posiada własne laboratorium do badań chemicznych i mikroskopowych oraz do badań krwi na choroby ukryte. ZAMIEJSCOWYM UDZIELA INFORMACJI LISTOWNIE.

AKUSZERKA Marja Goslawska

z dyplomem ze szk. polonijnej w Warszawie. — Rua Desembargador Motta Nr. 6 Leczy choroby kobiece, pracowała w São Paulo w zawodzie akuszarskim 10 lat. Swój do swego!

Kolonista — Rodaku!

Znowu rok jeden — rok 1925 — upłynął; znowu o jeden rok są starsze dzieci twoje. Rozejrzyj się w twym domu. Może siedzą w nim pracujące lecz nieokreślane córki. Wyposażysz je w pieniądze, nakupeesz im ziemi, lecz czyż umysł ich nie wykspładzasz, by przy dorobku twoim miały odpowiednią ogładę i wykształcenie? Zastanów się nad tem i wysyłaj choć na rok córkę swoją na okraszanie do szkół gospodarstwa domowego Sióstr Miłosierdzia.

Szkola gospodarza Sióstr Miłosierdzia w Itayopolis (Lucena).

Szkoły gospodarstwa domowego Sióstr Miłosierdzia przyjmują na wychowanie i praktyczne wykształcenie córki kolonistów polskich, począwszy od 12 lat. Zakłady te uzupełniają wykształcenie szkół ludowych dodając do niego naukę gospodarstwa domowego w ogólnym zakresie i ogładę towarzyską. Na specjalne żądanie udziela się nauki języków i muzyki. Kompletna nauka trwa dwa lata. Warunków przyjęcia dostarcza się na żądanie. Rok szkolny rozpoczyna się 15 stycznia. Zakłady wychowawcze Sióstr Miłosierdzia istnieją w następujących miejscowościach:

- COLLEGIO DAS IRMÃO DE CARIDADE: em Branches — Curityba, Caixa postal 15. — Paraná em Thomas Coelho, Corroio Bariguy — Paraná em Rio Claro — Paraná em Prudentopolis — Paraná em São Mathews — Paraná em Itayopolis — Santa Catharina.

Uwaga Luceniaki! POLSKA GOSPODARZA I Pensjonat.

Wysprzedaje, z powodu wyjazdu do kraju z rodziną wszystkie towary swego sklepu po cenach bardzo niżonych, jakoteż sprzedaje wszystkie swoje nieruchomości składające się z domu dużego na głównej ulicy miasteczka w najlepszym punkcie na handel. Korzystajcie z okazji!!!

Klinika chirurgiczna przy ulicy 7 de Setembro N. 69, narożnik ulicy Bateliffa — Telefon N. 448.

Chorych zamiejscowych przyjmują się na stały pobyt. Nowy aparat Roetgena (Raio — X). Specjalność: choroby chirurgiczne, kobiece i d. moczowych.

Dr. Antoni Bydygier.

Hotel Jana Wilczyńskiego

Podają do wiadomości Szanownym Rodakom przyjeżdżającym do Kurytyby iż hotel mój znajduje się przy Placu Tiradentes N. 9 pierwsz. piętro. Przyjezdny otrzymuje każdej chwili za wyższą lub niższą opłatą wygodne i dostatnie pomieszczenie wraz z utrzymaniem. Ceny umiarkowane. — Przyjmują również stołowników stałych. — Potrawy mażne, zdrowe i tanie. SWÓJ DO SWEGO! Upraszają się Szanownych Rodaków o liczne odwiedziny. Jan Wilczyński.

CASA METAL

CURITYBA, Rua 15 de Novembro 44 — Caixa Postal 140 Jose Hauer Junior & Cia. Wielki skład żelaza i ształi, w sztabach i w płytach, śrub gwoździ, rur, łańcuchów i innego żelastwa do wozów, WSZELKIEGO RODZAJU RZEMIOSŁA I MASZYNY. Oleje, szkła, drut gładki i kolczasty, maszyny rolnicze i t. d. Nadchodzą codziennie transporty plugów.

CASA IDEAL

Rua Jose Bonifacio N. 9. — Curityba. OBSŁUGA W POLSKIM JEZYKU. Wielki skład obuwia, półczech, gum, farb, sz. — szos, cholewek i t. d. Wyrobki trzewiki według najnowszej mody. Mamy też zawiłki staromodne które b. d. tanio nabyte można. Filja Rua 15 de Novembro N. 31.

Znakomite farby „Bayer“ do farbowania

jakichkolwiek materiałów z bawełny, jedwabiu, półjedwabiu i t. d. Może każdy to sobie zrobić w domu. Issis Richard: Najlepszy środek przeciwko karapatom, (robactwu). Certan Bayer: Najlepsze lekarstwo przeciwko pluskwom i innym robakom. Pyramides Matador: znakomity środek do wytopienia moskitów. Skład Carlos Luhm Rua Riachuelo 52 — Curityba.

Nie każ przewozić twoich mebli, dopóki nie zasięgniesz rady we firmie transportowej

Empreza Veloz

która podejmuje się przetranszować i przenosić z wszel. kiemi ostrożnościami. Rua Dr. Murley N. 110 — Kurytyba — Telefon N. 210

HOTEL CENTRAL

Curityba — Rua Emano Pereira N. 8. PRZYJEZDZAJĄC DO KURYTYBY SZUKAJCIE NAJTAJNY HOTEL CENTRAL! Płaci się dziennie za jedzenie tylko 6\$000. — Dobry pokój tylko 9\$000. — Pensioniści placą 150\$000, 120\$000 i 80\$000 miesięcznie. Bez pokaju 65\$000 i 100\$000. — Dostarcza się jedzenia do domów. CENY PRZYSTĘPNE!

Przedsiębiorcy i kupcy ogłaszajcie się w Ludzie!

Kalendarz Ścienny

CURITYBA — Avenida Dr. Jayme Reis, 115 — Caixa Postal 155 — PARANÁ

STYCZEN	LUTY	MARZEC	KWIECIEŃ	M AJ	CZERWIEC
1 P. Nowy Rok	1 P. Ignacego b. m.	1 P. Albina b.	1 C. Wiel. Czw. Hugona	1 S. Filipa i Jakóba ap.	1 W. Jakóba Strzemię b.
2 S. Makarego w.	2 W. M. B. Gromniczej	2 W. Heleny wd.	2 P. W. P. P. Fran. z Paul	2 N. 4 N. po Wielk. Zygm.	2 Sr. Marcelina k. m.
3 N. Genowefy p.	3 Sr. Błażeja b. m.	3 Sr. Kunegundy ces.	3 S. W. Sob. Ryszarda b.	3 P. Znalezienie Krzyża s.	3 C. Boże Ciało
4 P. Tytusa b.	4 C. Andrzeja Kors. b. m.	4 C. Kazimierza w.	4 N. Wielkanoc	4 W. Florjana m. Monki	4 P. Franciszka Caracc.
5 W. Telesfoa pap. m.	5 P. Agaty p. m.	5 P. Fryderyka op.	5 P. Pon W. Wincen.	5 Sr. Piusa V. pap. w.	5 S. Bonifacego b. m. W.
6 Sr. Sw. 3 Króli	6 S. Teofila m. Doroty	6 S. Kolety p.	6 W. Celestyna p. Wilhel.	6 C. Jana w oleju	6 N. 2 N. po Sw. Norberta
7 C. Juliana m.	7 N. N. miesop. Romualda	7 N. 3 N. Postu Tomasza	7 Sr. Rufina i Cyrjaka m.	7 P. Benedykta pap. w.	7 P. Roberta op. w.
8 P. Seweryna b. w.	8 P. Jana z Maty	8 P. Jana Bozego	8 C. Dyonizego b.	8 S. Stanisława b. Kr. m.	8 W. Medarda b. w. Wilh.
9 S. Marcelego m.	9 W. Apolonij p. m.	9 W. Franciszki Rzym. wd.	9 P. Hugona b. w.	9 N. 5 N. po Wielk. Grzeg.	9 Sr. Felicjana m. Ryszar.
10 N. 1 N. po 3 Kr. Agatona	10 Sr. Scholastyki p.	10 Sr. 40 Męczenników	10 S. Ezechiela proroka	10 P. Izydora roln. w.	10 C. Małgorzaty Kr.
11 P. Hygina pap. m.	11 C. Seweryna op. w.	11 C. Konstancyja w.	11 N. 1 N. po Wielk. Leona	11 W. Mamerta b. w.	11 P. Najśw. Serca Jezusa
12 W. Arkadiusza m.	12 P. Eulalii p. m.	12 P. Grzegorza W. pap. d.	12 P. Zonona b. p. Juliana	12 Sr. Pankracego m.	12 S. Onufrego w. Anton.
13 S. Weroniki p.	13 S. Juljana m. Katarz. p.	13 S. Nicefora b. Krystyny	13 W. Hermenegilda m.	13 C. Wniebowst. P. J.	13 N. 3 N. po Sw. Antoniego
14 C. Hilarego b. w. d.	14 N. N. zapust. Walentego	14 N. 4 N. Postu Leona b.	14 Sr. Tyburcego, Walerj.	14 P. Bonifac. m. Justyny	14 P. Bazylego b. w.
15 P. Pawia pust.	15 P. Faustyna m.	15 P. Longina m.	15 C. Anastazji m.	15 S. Zofji m.	15 W. Wita i Modesta m. m.
16 S. Marcelego pap. m.	16 W. Juljany p. m.	16 W. Hilarego b. w.	16 P. Urbana i Julji m. m.	16 N. 6 N. po Wielk. Jana N.	16 Sr. Benona b. w. Justyn.
17 N. 2 N. po 3 Kr. Antoniego	17 Sr. Popielec Aleksego	17 Sr. Gertrudy p. Patryka	17 S. Aniceta p. m. Roberta	17 P. Paschalisa w Br. b. w.	17 C. Adolfa b. Inocentego
18 P. Katedry sw. Piotra	18 C. Symeona b. m.	18 C. Gabryela arch. Cyryla	18 N. 2 N. po Wielk. Eleut.	18 W. Wenantego m. Felik.	18 P. Marka i Marcel. m.
19 W. Henryka b. m.	19 P. Kourada w.	19 P. Józefa, Obl. N. M. P.	19 P. Kroszcencjusza w.	19 Sr. Piotra Cel. p. w.	19 S. Gerwazego i Protaz.
20 Sr. Fabiana i Sebast.	20 S. Leona b. w.	20 S. Eufemji m. i Teodozji	20 W. Wiktora m. Agnies.	20 C. Bernardyna Sen.	20 N. 4 N. po Sw. Florent.
21 C. Agnieszki p. m.	21 N. 1 N. Post. Eleonory	21 N. 5 N. Postu Benedyk.	21 Sr. Anzelma b. w. dokt. K.	21 P. Tymoteusza m.	21 P. Alojzego Gonz. w.
22 P. Wincent. i Anast. m.	22 P. Malgorzaty z Kort.	22 P. Katarzyny Szwed.	22 C. Sotera b. m. Teodora	22 S. Faustyna m. Helony	22 W. Paulina b. w.
23 S. Rajmunda w.	23 W. Piotra Damjana b. w.	23 W. Pelagji m.	23 P. Wojciecha m. Jerz.	23 N. Zielone Świątki	23 Sr. Zenona m.
24 N. 3 N. po 3 Kr. Tymot.	24 Sr. Macieja apost.	24 Sr. Tymoteusza m.	24 S. Fidelisa m. i Honor.	24 P. Zielon. Św.	24 C. Naradz. Jana Chrz.
25 P. Nawroćen. sw. Pawia	25 C. Wiktora w.	25 C. Zwiastow. NMP.	25 N. 3 N. po Wielk. Marka	25 W. Grzegorza VII. pap.	25 P. Wilhelma op.
26 W. Polikarpa b. m.	26 P. Aleksandra b. w.	26 P. Teodora b. w.	26 P. Kłeta i Marcel. p. m.	26 Sr. Filipa Ner. w.	26 S. Jana i Pawła m. m.
27 Sr. Jana Ziotoust. b. w.	27 S. Juljana m.	27 S. Jana Damasc. b. w.	27 W. Anasztazego i Zyty p.	27 C. Bedy w. dokt. K.	27 N. 5 N. po sw. Władysł.
28 C. Walerego b.	28 N. 2 N. Postu Romana w.	28 N. N. Palmu. Jana Kap.	28 Sr. Pawia od Krzyża	28 P. Lucjana m.	28 P. Leona II. pap. w.
29 P. Franciszka Salez. b. w.		29 P. Eustazego op. w.	29 C. Piotra m. Roberta op.	29 S. Maksyma b. w. Teodoz.	29 W. Piotra i Pawła ap.
30 S. Martyny p. m.		30 W. Jana Klimaka op.	30 P. Katarzyny Sen., Zofji	30 N. Urocz. Trójcy Przen.	30 Sr. Lucyny, Emiljan. m.
31 N. Starozap. Piotra Nol.		31 Sr. Balbiny i Kornelji pp.		31 P. Petroneli p. i Anieli	

OŚWIATA LUDU — DOKONA CUDU!

LIPIEC	SIERPIEŃ	WRZESIEŃ	PAŹDZIERNIK	LISTOPAD	GRUDZIEŃ
1 C. Juljusza m.	1 N. 10 N. po Sw. Piotra	1 Sr. Józego op. w.	1 P. Remigiusza b. w.	1 P. W. W. Świętych	1 Sr. Eligiusza b. m. Natal.
2 P. Nawiedzen. NMP.	2 P. NMP. Anielskiej	2 C. Stefana kr. w.	2 S. Aniołów Stróżów	2 W. Dzień Zaduszny	2 C. Bibjanny p. m.
3 S. Anstola b. w.	3 W. Znalez. sw. Szczepan.	3 P. Bronisławy p.	3 N. 19 N. p. Sw. Św. MBB.	3 Sr. Huberta b. w.	3 P. Franciszka Ksaw. w.
4 N. 6 N. po Sw. Jana z D.	4 Sr. Dominika w.	4 S. Rozalii p. Róży z W.	4 P. Franciszka z Aazyu	4 C. Karola Borom. b. w.	4 S. Barbary p. m.
5 P. Filomeny p.	5 C. NMP. Śnieżnej	5 N. 15 N. po Sw. Waw. J.	5 W. Placyda m.	5 P. Zacharjasza i Elzb.	5 N. 2 N. Adw. Anastaz.
6 W. Izajasza pror.	6 P. Przemienienie Pań.	6 P. Zacharjasza pror.	6 Sr. Brunona w.	6 S. Leonarda w.	6 P. Mikolaja b. w.
7 Sr. Klaudjusza m.	7 S. Kajetana w.	7 W. Reginy p. m.	7 C. Marka p. w. Justyny	7 N. 24 N. po Sw. Engelb.	7 W. Ambrozego b. w.
8 C. Eugenjusza pap. Elz.	8 N. 11 N. po Sw. Cyrjak	8 Sr. Narodzenie NMP.	8 P. Brygidy wd.	8 P. Gotfryda b. w.	8 Sr. Niep. Począ. NMP.
9 P. Zenona m.	9 P. Romana m.	9 C. Gorgoniusza m.	9 S. Dyonizego b. m.	9 W. Teodora m.	9 C. Leokadij p. m.
10 S. 7 Braci męcz.	10 W. Wawrzyńca m. Pauli	10 P. Mikolaja z Tol. w.	10 N. 20 N. po Sw. Franc. B.	10 Sr. Andrzeja z Awel. w.	10 P. Julji p. m.
11 N. 7 N. po Sw. Pius pap.	11 Sr. Zuzanny p. m.	11 S. Prota i Jacka m. m.	11 P. Wincentego Kadł.	11 C. Marcina b. w.	11 S. Damazego pap. w.
12 P. Jana Gwalberta w.	12 C. Klary p.	12 N. 16 N. po Sw. Walerj.	12 W. Maksymiljana b. w.	12 P. 5 br. Pol. Marc. pm.	12 N. 3 N. Adw. Aleksan
13 W. Anaklota p. m.	13 P. Hipolita m.	13 P. Filipa m.	13 Sr. Edwarda kr.	13 S. Dydaka w. Eug. b.	13 P. Łucji p. m.
14 Sr. Bonawentury b. w. d.	14 S. Euzebjusza w.	14 W. Podwyż. Krzyża sw.	14 C. Kaliksta pap. m.	14 N. 25 N. po Sw. Józafata	14 W. Spirydjona b.
15 C. Henryka kr. Rozalii	15 N. 12 N. p. Ś. Wn. NMP.	15 Sr. Nikomedesa Emil. €	15 P. Jadwigi ks. Teresy p.	15 P. Gertrudy p.	15 Sr. Walerjana b.
16 P. NMP. Szkaplerznej	16 P. Jacka w. Rocha w. €	16 C. Kernalusza i Cypr.	16 S. Saturnina m.	16 W. Stanisława Kostki	16 C. Euzebjusza b. m.
17 S. Aleksego w. Marcel.	17 W. Liberata op. m.	17 P. Piętna sw. Francisz.	17 N. 21 N. po Sw. Wiktora	17 Sr. Grzegorza cudotw.	17 P. Olimpij wd.
18 N. 8 N. po Sw. Szymon.	18 Sr. Helony ces.	18 S. Zofji i Ireny m. m.	18 P. Lukasa ow.	18 C. Otona w.	18 S. Gracjana b. w.
19 P. Wincentego a Paulo	19 C. Juljusza m. Marjana	19 N. 17 N. po Sw. Januar.	19 W. Piotra z Alk. w.	19 P. Elzbiety wd.	19 N. 4 N. Adw. Nomezj.
20 W. Czesława w.	20 P. Bernarda w. dok. K.	20 P. Enstachjusza m.	20 Sr. Jana Kantego w.	20 S. Feliksa de Val.	20 P. Bogumila m.
21 Sr. Daniela pror.	21 S. Joanny Fr. de Chan.	21 W. Mateusza ap. i ew. w.	21 C. Urszuli p. m.	21 N. 26 N. po Sw. Of. NMP.	21 W. Tomasa ap.
22 C. Marij Magdaleny	22 N. 13 N. po Sw. Tymot.	22 Sr. Tomasza z Wil.	22 P. Filipa b. m. Kordula	22 P. Cecylii p. m.	22 Sr. Zenona m.
23 P. Apolinarego b. m.	23 P. Filipa w.	23 C. Tekli p. m.	23 S. Jana Kapiast. Sew. b.	23 W. Klemensa pap. m.	23 C. Wiktoryj p. m.
24 S. Krystyny p. m.	24 W. Bartłomieja ap.	24 P. Gerarda b. m.	24 N. 22 N. po Sw. Rafala ar.	24 Sr. Jana od Krzyża	24 P. Adama i Ewy, Wigilja
25 N. 9 N. po Sw. Jakóba.	25 Sr. Ludwika kr. w.	25 S. Aurelij p.	25 P. Kryspina m.	25 C. Katarzyny p. m. Eraz.	25 S. Boże Narodzenie
26 P. Anny matki NMP.	26 C. Zefiryna pap. m.	26 N. 18 N. po Sw. Cypr. i J.	26 W. Ewarysta p. m.	26 P. Sylwestra op. Konr.	26 N. N. po Boż. N. Szczep.
27 W. Pantaleona m. Natal.	27 P. Józefa Kalas w.	27 P. Kosmy i Damjana m.	27 Sr. Sabiny m.	27 S. Walerjana b. w.	27 P. Jana ewang.
28 Sr. Inocentego p. w.	28 S. Augustyna b. w. d. K.	28 W. Wacława m.	28 C. Szymona i Judy	28 N. 11 N. Adw. Grzeg. III.	28 W. Młodzianków
29 C. Marty p. Serafiny	29 N. 14 N. po Sw. Śc. s. Jana	29 Sr. Michała arch.	29 P. Zenobjusza m.	29 P. Saturnina b. m.	29 Sr. Tomasa b. m.
30 P. Kunegundy błog.	30 P. Róży Lira. p.	30 C. Hieronima w. dok. K.	30 S. Alfonsa Rodr.	30 W. Andrzeja ap.	30 C. Sabina b. m.
31 S. Ignacego Lojoli	31 W. Rajmunda w.		31 N. 23 N. po Sw. Wulfgan.		31 P. Sylwestra p. w.

Uroczystości narodowe brazylijskie.

1 stycznia	—	Braterstwo narodów	⊙
24 lutego	—	Ogłoszenie Konstytucji	⊙
21 kwietnia	—	Szaczenie Tiradentesa 1792 r.	⊙
3 maja	—	Odkrycie Brazylii 1500 r.	⊙
13 maja	—	Niesienie niewolnictwa 1888 r.	⊙
14 lipca	—	Niezależność ludów Ameryki	⊙
7 września	—	Ogłoszenie Niepodległości Brazylii	⊙
12 października	—	Odkrycie Ameryki	⊙
2 listopada	—	Pamiętka zmarłych	⊙

15 listopada — Ogłoszenie republiki 1889 r.
19 listopada — Święto sztandaru (Bandeira).

Uroczystości narodowe polskie.

3 maja	—	Pamiętka Konstytucji 3-go maja
11 listopada	—	Rocznica Odrodzenia Polski
29 listopada	—	Rocznica Powstania Listopadowego

Święta stanowe paranańskie.

7 kwietnia	—	Ogłoszenie Konstytucji stanowej
19 grudnia	—	Instalacja prowincji w 1853